

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI LAKÁS:

Kül-monostortecza 181. szám.

Megjelen a lap hetenkint 3-szor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton délelőtt. Ára évnegyedre 3 ft. o. ó.
Hirdetési ár: 5 hasábos sorért 1-ör 7 kr., 2-ör 6 kr., 3-ör 5 kr. o. ó. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivataltól kezelik.
A „nyitlér” cikkek sora után 20 kr. előleg befizetése mellett a szerkesztőséghez czímzendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

Előfizetési felhívás

a

„K. KÖZLÖNY”

1867-diki,

azaz: tizenkettődik évi folyamára.

Előfizetési ár:

Évnegyedre	3 forint o. ért.
Félévre	6 „ „ „
Egész évre	12 „ „ „

Az előfizetési pénzek kiadó Stein János-hoz (bel-középutca Stein könyvkereskedése) küldendők, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

Kolozsvártt, december 20-án, 1866.

A „K. Közlöny” szerkesztősége.

Pest, december 19. 1866

(D.) Közlebről a bécsi hivatalos lap azon fölfedezést tette, hogy a Deák-párt közelebb áll a baloldaliakhoz, mint a kormányhoz, és ezen fölfedezést a legutóbbi felirattól vonta ki, melyben az alkotmány helyreállítása kérték, s oly kifejezés fordul elő, hogy az alkotmányjogba való visszahelyezés előtt az országgyűlés a törvényalkotásra magát feljogosítva nem érezheti.

Csodálatos, hogy a hivatalos lap ezen felfogásban látja a közelítést a baloldalhoz, holott ezen felfogás az országgyűlés többségének minden eddigi feliratain s a szónokok nyilatkozatain egyiránt elvonul, s a Deák-párt, a mely a restitutio főkérdéseiben mindig egyetértett a Ghiczi-Tisza párttal, igen természetesen oly közel áll e kérdésben most is ez utóbbi párthoz, mint állott eddig, s mindketten épp azon távolságra a kormánytól, a melyet a kormány mért ki megtagadásaival.

Az eltávolodás a két szabadelvű párt között ezen kérdésen belül történt; s azon szakadás, a mely megtörtént a felirat előtt, megvan a felirat után is.

És pedig e szakadás éppen nemcsak szinleges, nem politikai manőverezés, a mint némely bécsi lap állítja, de sok részben komoly, elég erre megvizsgálni csak a „Hon” dec. 18-diki számának egyik főcikkét, hol nemcsak Miletics beszédének alkotmányosértő iránya, de még a „Times”-nak valamely bécsi bureauból kelt magyarellenes cikke is a Deák-párt magatartásának tulajdonítatik; sőt hinni lehet, hogy ha a poroszok vagy muszkák Pestre fognak valaha bejönni, annak is a Deák-párt lesz oka, a mely a külföld rokonszenvét eljátszta azért, mert nem szakította félbe azon bizottmányi tárgyalást, a melyet elkezdett.

Mikor a pártok közege egymásról így beszélnek, bizony akkor — habár az egyének közötti individualis barátság fennáll — a párt felfogásbani lényeges eltéréseket kérdésbe hozni nem lehet.

Van eltérés, sőt azt hiszem ez még élelkebben fog mutatkozni a 67-es bizottmány tárgyalásai alatt, a mely, minthogy erre nézve éppen most a nyilvánosság ki-mondatott, némi ostentatíóval fog történni.

Van szakadás, még pedig felfogásom szerint sajnos, mert a nemzet compact magatartása van ezáltal megszakítva, a mely nem volt úgy addig, míg a baloldal tagjai azon vezérek által fogalmazott minoritási vélemény-téren állottak, melyben a közös kérdések főbb elveit a többséggel egyarányuan elismerték, s csak az alkalmazásban tértek el; de beállott a külön szakadás azonnal a mint a baloldaliak ezen egyelőre elfogadott eszméken tulmenve, a mint hallszik, minoritási véleményüket visszavonni szándékoznak, míg a többség álláspontjánál maradt azon elvből, mert habár Königrätz után a birodalom sorsa tetemesen változott, de azon viszony, mely a magyart királyi házával köti össze, semmi változásra sem ment át, s a mit a nemzet e viszony szilárdítására a porosz hadjárat előtt jónak látott, azt rosznak látni e hadjárat után semmi jogi oka nincs.

Itt van a nézeteltérés, s még azt sem állítom, hogy a baloldal tagadni akarná a közösügyek lételet, melyet ugy 1848, mint utóbbi felirataink elismerték, hanem ugy lát-szik a baloldal oly szorultságban hiszi Aus-triát, mikép ugy vélekedék, hogy az, a mi a Deák-párttal közös célja, t. i. a restitutio, inkább elérhető lett volna szálta, ha az or-szágyűlés most félbeszakítja munkáját, míg a Deák-párt ugy vélekedik, hogy a kormány-nak önkint kell kötelességei teljesítéséhez jutni, s ha a kormány ezt mellőzi, azért ne a nemzet legyen felelős időelőtti szakítása által, hanem essék minden felelősség azokra, a kik a tetleges hatalmat kezöken tartják.

A baloldalnak egyetlen érve bir e kér-désben föfontossággal, melyet ezen párt legkitünőbb talentuma s hazánk egyik leg-kedvesb szónoka, Ghiczy, hozott fel, mely szerint az ország által csak elméletileg is el-fogadott elvi elismerésekből a kormány jövő tényekre vonhat következtetést, s így a nem-zetre nézve veszélyes a do ut des elvet feladni.

Ez érv azonban nem áll akkor, mikor a másik pártnak sincs szándoka az alkot-mány által kiszabott határokon tul menni, s midőn oly kérdéssel foly a szó, melynek el-vei a kormány erőszaka által soha sem al-kalmazhatók s kivitelük mulhatlanul az al-kotmány restitutíóját követeli.

A nemzet, akár állítja vissza alkotmá-nyát, akár nem, a közösügyekre nézve egy bizonyos fogalmat bir, ezen fogalmat nem csereként ajánlja valamely alkotmányos esz-meért, ezen fogalom létezik, mely azonban mindenestre csak az alkotmány restitutíója által érvényesülhet. Nincs tehát semmi ve-szély abban, ha ezen fogalmat a kormány, vagy egész világ is ismeri. A nemzet meg-tette a magát, s ha a kormány mellőzi sa-ját kötelemét e részben teljesíteni, a felelő-ség ezért nincs a nemzetben, mely nyíltan, őszintén kitünteti álláspontját.

A felfogás ezen árnyalata az, a mely a két pártot most egyelőre elválasztja; de midőn az e miatt keletkezett pártállás, mely a házara nézve káros, igazolni kell, nincs kétség benne, hogy a pártok szenedé-lyessége nőni fog; s főként akkor, mikor az államadosságok elodázhatlan kérdése kerül szönyegre, ez alkalmas tárgy lehet a Deák-párt népszerűségének közökzátására is. Ez-zel tisztába lehetünk s rendkívüli érett köz-vélemény kell, hogy, ha a discussiók e térre menendének, mindvégig helyes és higgadt ítéletet hozhasson.

Az igaz, hogy a kormány mostani ma-gatartása mellett a Deák-párt valószínűleg ezen erős küzelemtől mentve lesz, mert a kormány esze még mind azon jár, hogy az országgyűlés ezen kérdéseket miniszterium nélkül lássa el, míg másrésről az ország-os képviselők közt nincs véleménykülönbség ab-ban az elvben, a mit Deák már 1861-ben Erdélyország rendei pedig még 1742-ben ki-mondottak az egészen törvényes lábra nem állított országgyűlésekről: mely szerint azok tanácskozhatnak ugyan, de törvényt nem al-kothatnak, s ebből természetesen kifolyólag a megalkotandó törvény fétli discussióba sem bocsátkozhatnak; így tehát a Deák-párt is, ha a miniszterium ki nem nevezetik, nem foghat átmeneti országgyűlésség a 67-es bi-zottmány által megállított elvek részletes dis-cussiójára; ha azonban a miniszterium kine-vezetik, nincs kérdés abban hogy oly élénk országgyűlés lesz, a minőre parlamenti tör-ténelmünk hasonló példát alga mutat.

Utóbbi esetben ily harczban a nemzetre nézve nincs veszély, mert bztosak vagyunk, hogy a legkitünőbb politika capatitásokból álló Deák-párt ki fogja állni a sarat, s hig-gadsága mindvégig alkotmányos érzelmeivel fog versenyezni; azonban ha a kormány célja az, hogy felelős kormányunk meg ne adassék, s a provisorium lele alatti absolu-tismus tovább folyjon, akkor a mi párt-sza-kadásunk kétségtelenül a kormány malmára hajtja a vizet.

Ha már a 67-es bizottmányban heves discussiók alatt a baloldal trekedni fog arra, hogy a Deák-pártot megvislje, igen termé-szetesen ezt oly agitationalis eszmékkel teheti, melyek egy részről a tömeget magukkal ra-gadhatják, más részről a kormányt ürgyül

szolgálhatnak arra nézve, hogy a magyar szélő nézetek impracticitására mutasson. He-ves viták által talán a különben is eléggé elkeserített közvéleményben a szélsőbb néze-tek esélyei nevedekvén, a kormány speculál-hat arra, hogy a most vele szemben is igen erős Deák-pártot némileg elviseltesse; min-denestre a két szabadelvű pár együtt ellen-állhatlan erejét két tömbre szakítva, parali-salja, s ezzel közike lökje a divergens nemzetiségi pártokat, melyek nem alkotni, hanem bontani valók, s mint szétbontó ele-mek annál könnyebben felhasználhatók, mert magára Austriára nézve, akkor mikor élet-halál harczát küzd, többé nem veszélyesek.

Nem veszélyesek, mert akár a szerb, akár a román magára csekély nemzetiség, mint geneticus nemzetiség; ha pedig mint fajról van róluk szó, akkor már egész Eu-rópa csak a muszkáról beszél, ez pedig már sokkal fontosabb kérdés, hogysem Austriá-nak egyedül kellene megbirkóznia azzal.

Nem akarom ez eszmét bővebben fejte-getni. Annyi bizonyos, miképp már Schmer-ling kimondá, hogy nem fél az apró nemze-tiségektől, csak a magyart törhesse meg. A magyar pedig együtt tartva bajosan megtör-hető. Most ha a kormányt sikerülne egyik pártot a másik által elválasztatnia, valóban sokkal többre mehetne elődjénél, legalább is, ha szerencsésen tudna kiinn szövetkezni, benn hatalmának s autocratiajának esélyeit ily tactica lényegesen növelhetné.

Fájdalmas tehát közöttünk minden sza-kadás; s nem örvendhetünk azon, hogy a jobb-közép és bal-közép két árnyalata he-lyett, a mint azt ez országgyűlés kezdetén találtuk, mindinkább kezdenek egy fejleni pártküzdelmek, hogy maholnap két com-pact pártot u. m. jobboldalt s baloldalt lá-tunk egymás ellenében, s a két párt közt két zavarosba halászkodó elemet a nemzeti-ségek beküldetlen dicavágyait.

Corollariumom csak az, hogy együtt kellett volna maradnunk, nem külön párt-ra, hanem csak is külön pártárnyalatra szakad-va. E részben igen szépen indult volt mos-tani országgyűlésünk, kár volt ezen utat el-hagynia.

Igen természetes különben, hogy a Deák-párt, a mely magával mindvégig szá-molt, céljai előtt, melyekkel tisztában van, vissza nem riad. Ezen párt az ország jogait védi s kiegyeztetni törekszik az idők köve-telményeivel, s ily uton a magyar alkotmá-nyos élet tevékenységét hosszas szüneteléséből felébreszteti. Céljának sikerére nézve biztatását csak az örökigazságból meríti; az igazság sokszor egész nemzedékekre nézve meg van ugyan tagadva, de végre mégis győzni szokott. Reánk nézve pedig az is vigasztalás, ha eljátszott életünk után leg-alább gyermekeink sirunkról a szabadság virágait szedhetik valaha.

Pest, dec. 21. 1866.

Politikai körünkben némi élénkséget kellett Beust minster urnak megjelenése Pesten Majláth udvari korlátnokkal.

Hogy a minster urnak politikai missioja volt, abban senki sem kételkedik, s mindenki dicséri azon e leutazásában mutatkozó törekvést, hogy a magyar alkotmányviszály genesisét, s talán a magyar álla-pontot s közvéleményt, nem a burocracia kétes relatióiból, hanem személyesen kívánja tanul-mányozni.

Ezen törekvés egyszersmind jelöl szolgál annak, hogy a kiegyenlítői szándék teljesen komoly, s hitelesíteni látszik b. Sennyei tárnokmesternek a tegnapielőtti förendi ülésben tartott igen jeles be-szédében azon nyilvánítását, hogy az uralkodó Főlség komolyan el van határozva a magyar alkot-mányt jogos hatályába visszahelyezni.

Kétségtelenül igen sok jel mutat arra, hogy a kormány az uralkodó Főlség igazságos törekvé-seit komolyan fogta fel s annak érvényesítésére törekszik is.

És valóban az idő mindinkább is itt van, a midőn experimentatíók által a korona és nemzet sorsával tovább játszani nem lehet.

Beust ur megérkezésekor azon bir is terjedett, hogy Grammont francia követ is szándékozik Pestre lejönni, a miből egy osztrák-francia szö-vekezés készületeit következtették, melynek főkér-dése Austriának Magyarországgal kibékülése foly-

táni újabb megszilárdulása; ezen diplomata ide utaztatóról bir azonban nem valósult.

B. Beust b. Sennyeihez szállott, s a mint mondják, tegnap gr. Apponyival és Czirákkal s többekkel érintkezett, tegnap délután Deákkal is két óráig tartó beszélgetése volt, s ma visszautazott Bécsbe.

Ma még Beust ur itteni mulatásának eredmé-nyeiről mit sem tudhatunk, s talán ez a diplomata titkai közt is fog maradni, az azonban a dolog természete szerint felfogható, hogy ő excija a ma-gyar alkotmánykérdés tanulmányozása s a kiegyen-lítés előmozdítása céljából jött ide, s igen termé-szetes, hogy fontos feladatainak megoldása végett nem tehetett okosabbat, mint ha magának minél közvetlenebb felvilágosítást szerez oly kérdésekről, melyeket részleteiben most kell tanulmányoznia.

A kormány kibékülési törekvéseinek teljes komolyságát kiválólag jellemzi b. Sennyeinek a kormány részéről mondott s igen szépen szerkesz-tett beszéde, melyet ugy hiszem e levelemmel egy-szerre vesznek olvasóink.

A közösügyek kérdése, mely a kiegyenlítés sarkpontját képezi, e beszéd szerint már az e tárgy-bani bizottmányi munkálatnak az országgyűlés ál-tali elismerése folytán alapját képezendi a kiegyen-lítésnek s indokul szolgálend a ministerium azonnali kivezésére.

Ha tehát a 67-es bizottmány a közösügyeket kellő megnyugtatóra formulázhatja, már a mi a kormány és képviselőt közt újabb vita tárgya lehet, az nem több, minthogy a kormány megvárni akarja az országgyűléstől nem ugyan azt, hogy a 67-es munkálatot törvénynyé alkossa a ministerium ki-nevezése előtt, de hogy azt több elveiben ismerje el, hogy így a monarcha birodalma másik felének képviselői elé bizonyos elvi megállapodásokat ter-jeszthessen, miután a közösügy a birodalom másik felét is éppen ugy illeti.

Kár azonban a transactio kérdése elé ezen újabb akadályt gördíteni, a mi által a Deák-párt alkára tetemesen nehezített, sőt talán az egész mű összeomlani foghat. Erre nézve a kormány je-lentékeny meggyőződést szerezhetett az elég szíves felirati vitából. S valóban b. Sennyei gyönyörű rhetorikájának sem sikerült egészen meggyőzőleg indokolbatni a ministerium kivezése halogatása által még mind uralkodó bizalmatlanságot; mert végre is, ha a kormány a ministerium kivezése által nem akar is egy újabb kísérletet csinálni, de e kivezés által nem kockáztatna többet, mint kockáztat annak halogatása által.

Ha a transactio a ministerium kivezésével tán nem jöhet létre, az még bizonyosabb, hogy annak kivezése nélkül éppen nem fog létre jö-hetni, sőt rendkívül nagy kellemetlenségtől lehet tartani, ha a 67-es bizottmány munkálata ugy ke-rül az ország asztalára, hogy nem lesz ministerium, a mely azt védje.

Hinnünk lehet tehát, hogy még a 12-ik órá-ban a kormány meggondolkozik, s félrelépven, a törvényes felelős kormánynak enged helyet.

Ez annál eszélyesb lépés volna, mert ha a 67-es bizottmányt a képviselők elé terjesztésekor a többség elérkezettnek látja az időt, midőn mi-nisterium nélkül tovább nem léphetik, ekkor a je-lenlegi kormány kénytelen lesz vagy az ország-gyűlést eloszlítani, vagy a ministeriumot csakugyan kivezettetni.

Ha ezt az országgyűlést most eloszlítják, akkor egy újabb évtizedre terjedő alkotmányviszály magva van elhintve, mely talán a legveszélyesb eredményt hozhatja ugy az országra, mint a koronára; ha pedig a ministeriumot az országgyűlés szorításaira nevezik ki, akkor ezen fontos tény sokat vesz érdeméből az által, hogy kénytelen, kelletlen hajtatik végre.

Sokkal eszélyesb tehát a kormánynak tisztá-ba jönni a közösügyek kérdésének részleteiben is a többség álláspontjával, ezt összeegyeztetni a bi-rodalom másik felének viszonyaival, s midőn így a kormánynak előre hatalmában áll a törvényhozás jövő esélyeibe előre is alaposan bepillantani; a leg-eszélyesb dolog most előre elhatározni, hogy azon előre látható esélyek titik-e a kormány követeléseinek mértékét avagy nem?

Ily megállapodás egyszersmind határozott lé-pést vonhat maga után. Már pedig a dolog odaért, hogy a kormány részéről határozott lépés kell, s ez nem lehet más, mint vagy a ministerium kine-vezése, vagy az országgyűlés eloszlítása.

Talán Beust ur megjelenése közöttünk, egy határozottabb politikának jelekint tekinthető?

A magyar felirat átnyújtása.

F. hó 23-án délutáni 1 órakor méltóztatott fogadni ő Felsége a magyar országgyűlés feliratának átnyújtásával megbízott gr. Cziráky János felső-, és gr. Andrássy Gyula alsóházi alelnököket.

Megjelenvén ő Felsége színe előtt, gr. Cziráky János ő nmlga, a főrendi ház második-előke következőleg szólt:

„Felséges Császár és Király!
Legkegyelmesebb Urunk!

Magyarország hű főrendei és képviselői megbízásból mely tisztelettel jelenünk meg császári királyi Felséged legmagasabb színe előtt, azon felirat átadása végett, melyet mult novemberhó 17-én kelt Felséged legkegyelmesebb leirata következtében hódolatteljesen felterjeszteni hűséges és alkotmányos kötelességünknek tartottuk.”

Ezután a képviselőház alelnöke gr. Andrássy Gyula e szavakkal nyújtá át a feliratot:

„Felséges Császár és Király!
Legkegyelmesebb Urunk!

A legalázatosabb felirat, melyet Felségednek Magyarország országgyűlés egybegyűlt főrendei és képviselői megbízásából ezennel átnyújtani szerencsém van, — a nemzet kívánatait és kéréseit foglalja magában.

Hódolatteljes tisztelettel kérjük Felségedet, méltóztatassék azokat kegyesen fogadni.”

Mire ő Felsége következőleg méltóztatott válaszolni:

„Az országosan egybegyűlt főrendek és képviselőknek ímént átnyújtott legalázatosb felterjesztésére válaszatot majdan királyi leiratom után tudni fogom.

Biztosítsák küldöiket addig is királyi kegyelem és kegyelmességem felől.”

A hivatalos actus után ő Felsége még néhány kegyteljes szót intézett a küldöttség tagjaihoz, s azzal vége volt a kihallgatásnak.

A horvát országgyűlés felirata.

○ Szem előtt tartva azon feladatot, melyet e politikai lap maga elébe tűzött, s mely mindenekfelett abban áll, hogy t. olvasóit minden nevezetesebb bel- és külpolitikai mozzanatokra nézve komolyan tájékozza: egyéb, talán kellemesebb olvasmányt nyújtó közlemények utáni hatáskereső kapcsolódás mellőzésével, egész terjedelmében közlök a horvát felirati javaslatot.

E szerkezet 18—50 kikezdései a Magyarországgal folytatott egyezkedés sikertelensége, a közügyeknek Horvátország általi elismerése, s az ezek iránt Zágráb és Bécs közt önállóság folytató tárgyalásról szólnak.

E nem annyira Magyarországra, mint Horvátországra nézve végzettségekkel válható passzusok kihagyása iránt dr. Sram módosítványt adott volt be; de a dec. 14-diki ülésben visszavonta módosítványát. Aztán szavazásra került. Az unionisták visszavonultak, s a felirat en bloc elfogadtatott s annak ő Felsége eleibe terjesztése végett Strossmayer püspök vezérlete alatt küldöttség nevezetett ki.

E szerint azon ténnyel állunk szemközt, miszerint a horvát országgyűlés a magyar országgyűléssel kezdett alkudozások fonalát megszakadtnak nyilvánította, azaz: a szent István birodalmához államjogi kapcsolatot elvileg nem bántják ugyan, de a „háromgy királyság” autonómiáját illetőleg a pesti országgyűlés helyett már egyenesen a koronához, a magyar királyhoz fordulnak.

Nem kicsinyeljük ez elhatározás jelentőségét, de azt valami megdöbbenetnek sem találjuk, sőt — igazán megvallva — készen voltunk rá, hogy ez a „horvát” országgyűlés előbb-utóbb csak ki fogja mondani e határozatot, mely bizonyára több zavart fog okozni Zágrábban, mint Pesten.

Készen voltunk rá, mert hiszen tudva van, hogy a jelenlegi „horvát” országgyűlés majoritása oly factorok segítségével jutott ama királyság gyűlésébe, melyeket még a lelejtethetlen alkotmány-miniszter, Schmerling ur rakott volt le, ki — tessék tudni — izlés dögában éppen nem volt képes, s ott is — ha közbe nem jö a sept. 20-diki manifestum ténye — államférfi munkásságának gyümölcsöt készült leszedni, nem törődve, ha e gyümölcs ananász-e vagy vasczok. A választások ottan Mazuranics Schmerlingianus kancellár s a burocrata főispánok befolyása alatt és olyan választási szabályzat alapján hajtották végre, hogy csak azon lehet csodálkozni, mikép juthatott a burocracia és hierarchia emberei közé be azon néhány független egyén is, kik ottan a Magyarországgal unio pártját képezik.

Olvasóink emlékezni fognak még azon viaszlyra, melylyel a jelenlegi horvát országgyűlés ülését kezdette, s azon tudósításokra, melyek szölkak a határvidéki választásokról, s hol századonként komandósra szavazott a legénység a kapitány vagy major urra.

De nem akarunk e tárggyal bővebben foglalkozni ez alkalommal. Csak azt emlíjük még meg, hogy a horvát országgyűlés feliratát szintén 13-án délelőtt vette ő Felsége. A küldöttség szónoka Strossmayer püspök volt, kinek horvát nyelven mondott beszédére ő Felsége ugyane nyelven válaszolt: hogy a horvát országgyűlés feliratát érett megfontolás alá fogja venni.

Ezzel ő Felsége búcsút intett, a nélkül, hogy kegyteljes szavakat intézett volna a küldöttséghez, s egyszerűen vége volt a kihallgatásnak.

Külföldi lapok a magyar kérdésről.

A párisi „Opinion nationale” ismét egy cikket szentel a magyar kérdésnek. Szerinte — s e nézet bizonyára igen alapos — a magyar kérdés korunk egyik legkomolyabb kérdése, mely épp oly jogosan érdemli a politikuskok figyelmét, mint a római, porosz vagy mexikói kérdés. Az idézett lap a felforgó alkotmány-viszály kiegyenlítése mellett szól, azon érdekből, hogy Austria szerepet játszassék a keleti kérdés megoldása esetében.

A „Nordd. Allg. Ztg” hasonlóképpen a magyar kérdéssel foglalkozik. Az idézett lap így ír: A magyar kérdés, mint látszik, az elhatározás pontjára jutott. Mintán a felirat az országgyűlés mindkét háza által elfogadtatott, Majláth magyarországi kancellár s Beust Pestre utaztak. Beust b. azon birben áll, hogy buzgó elősegítője a magyar ügyek kiegyenlítésének; a magyar hírlapirodalom (?) neki tulajdonítja azon érdemet, miként ő kezdeményezte a Magyarországgal való alkudozások njolag megindítását, s ennél fogva nem szenvedhet kétséget, hogy a magyar pártvezérek nem kedvezőtlen érztéssel fogadták őt. Beust magyarországi útját mindenesetre azon cél idézte elő, hogy ő a magyar képviselőházat hajlandóvá tegye, az ő személye iránt Pesten uralkodó érzelmeknél fogva oly engedékenységre, melyek a kormány álláspontjához közelnek, s a kiegyenlítést lehetségessé teszik. Azonban merészség volna tőlünk, ha azon következtetést vonnók a magyar követeknek Beust iránti pillanatit kedvező hajlamaiból, miként e miniszternek a magyarok közti személyes megjelenése elégséges miúdent jóvá tenni. A magyar várlakat könnyen igazgatható ugyan, de az alsóház ügyvédi természete eddig eredménytel daczolt mindazon hatásokkal, melyeket reá kívülről megkísérletek gyakorolni. Ennél fogva Beust báró útjának eredményét illetőleg csak azon felhalmozást tartjuk lényeges jelentőségűnek, melyet ő magával vitt, s azon határokat, meddig menni Beustnak meg van engedve. Érdekes felvilágosításokat nyújtott a kormány szándékait illetőleg Sennyei báró, tárnokmester, a felsőház válaszfelirati vitája alkalmával. Magyarország ezen legfőbb hivatalnokai Deák válaszfelirata mellett szólt; nyilatkozataiból kitűnt, hogy ő azt nem tartja oly visszatasító jelleműnek, melyet a szövetséges után akartak annak tulajdonítani. Sennyei hangnyomatolva biztosította a házat, hogy a császár szilárd elhatározása a magyar alkotmány helyreállítása; azután azon megjegyzést tette, hogy a nagy eszmék mindig összhangzásba hozandók a gyakorlati követelményekkel, s hogy a kormány csak akkor adhat a magyaroknak felelős miniszterumot, ha ezt képes lesz, tekintettel a többi tartományokra, megnyugvással tenni. Végre azon véleményét fejezte ki a tárnokmester, miként ő nem mond le azon reményről, hogy a törvényhozásnak sikerülni fog kitalálni az előleges elvi egyetértés formáját. Beust ezen forma kitalálása vegett mehetett Pestre. Valjon ki fogja-e találni? ki mondhatná meg ezt előre? Nem tagadhatni — folytatja és végzi a „Nordd. A. Ztg” — hogy élénken óhajtkák Bécsben a Magyarországgal való egyetértést, s hogy sokat készek megadni e cél elérése végett, de e készség, mint látszik, még nem ment annyira, hogy elhatároznák magukat egyszerűen a magyar alkotmány elismerésére. De ha ezen utolsó engedményt is meg akarnák adni, s megelégednének azzal, ha a magyar országgyűlés vezérei megígérték privátim az összes birodalom érdekeinek tekintetbevételét: még akkor is csak az első bevezető lépés van megteve az osztrák viszonyok megszilárdítására. A kormány nem mellőzheti, hogy utólag számot kell adnia a német-szláv tartományok összes képviselete előtt Magyarországnak a monarchia irányában megállapított államjogi viszonylatáról; figyelembe kell venni a horvát országgyűlés intését is; s ki áll jót azért, hogy ezen képviseletek egyetértene-e oly engedékenységre nézve, mely a birodalom sulypontját Magyarország alkotmányos képviseletére helyezi? (Ha ez ellen torzalkodnának: akkor kétségbe vonnák Bismark gróf bölcsességét, ki maga ajánlotta Austriának, hogy a birodalom sulypontja Budára helyezendő jegyzi meg a „Hon”). Nagy mértékben jellemző, hogy a bécsi községtanácsban, egy nagyobb városi kölesön fölötti vita alkalmával leplezetlenül kimondották: hogy Bécs nem sokára egy osztrák vagy német tartományi várossá süllyedhet.

Báró Wenheim Béla beszéde

(a főrendi-tábla dec. 19-diki üléséből.)

Hogy a tárgyalásra kitűzött kegy. k. leirat a nemzetet ki nem elégíti, s azon kedvező hatást elő nem idézte, melyet talán ezelőtt kilencz hónappal a közügyekkel foglalkozó közönségre és tényezőkre, ha nem is kielégítőleg, de legalább bizalmat és reményt ébresztőleg gyakorolt volna: ez kétséget nem szenved. Elismerem azonban, hogy ezen legmagasabb kegy. kir. leirat által azon nehézségekre és differentiákra nézve, melyek mindekkor

a nemzet és a legfelsőbb döntő körök között léteztek, tetemes közeledés történt, és egy kis jóakarral és bizalommal kiolvashatni belőle oly principális elismeréseket és nyilatkozatokat, melyek mindez ideig contestálva nem voltak, melyek vita tárgyát képezték, s ekként közjogi nehéz kérdéseink megoldására zsiabasztólag hatottak, közjogi állásunk elismerése, s a 48-diki törvényeknek felőlős minisztérium általi revisiójának elvileg való concedálása, a nélkül, hogy a nemzet jogos, törvényes követeléseiből egy hajszálát is engedett volna: mindannyi engedmények, melyek folytán Felséges urunknak ebbeli kegyes szándéka nyilvánításáért elismerésem, hódolatteljes hálaomat ezuttal kijelenteni kedves hivatásomnak ismerem. De mégis, és mindamellett, miután több rendbeli feliratainkban sem többet, sem kevesebbet nem követeltünk, mint az annyiszor szentesített törvényeink, állami szerződéseink és a pragmatika sanctio, a jogfolytonosság alapján biztosított alkotmányunk és nemzetünk törvényes jogai mindekkoráig hatályon kívül vannak: erős hitem és meggyőződés, hogy csak azon királyi resoluto nyugtathatja meg a nemzetet, s csak azon fejedelmi szavak állítbák helyre a bizalmat, melyek határozottan kimondják alkotmányunk helyreállítását, a nemzet törvényes jogába való visszahelyeztetését, elvárva mindkét részről bizalommal ellátott felelős kormányok tapintatos, bölcs és lelkiismeretes eljárásától szintegy, mint az országgyűlésnek is méltányos közreműködésétől Felséges urunk ebbeli szándékának sikeres és becsületes végrehajtását. Minden más tartalmu kegyelmes királyi leirat, foglaljon az magában bármily elvbeli igéreteket és reményeket, fogadtassék az a nemzet őszinte hódolat- és bizalomteljes elismerésével, a dolgok és viszonyok jelen állásánál fogva, s azon szomorú előzmények és catastrophalis események után, melyek a monarchiát megrázkodatták, s egyuttal hazánkat is sújtották, másrészt a nemzet azon jogérzeténél, alkotmányához hű és féltékeny ragaszkodásánál fogva, mely őszintszertű tulajdona volt mindig ezen nemzetnek; az óhajtott célhoz nem vezetett, hanem a bonyolódott ügyeinkből kibontakozást egy hosszadalmas, nehézkes, a bizodalmatlanságot mindinkább tápláló, a nemzet jogérzetét aláásó utakra szorítaná, pedig e viszonyok között mind a drága idővel, mind a bizalommal — ezen, mindkét részről annyira óhajtott és annyira szükséges transactio fő és talán egyedüli factorával, s a nemzet jogérzetével taktákosan bánni, a józan és ildomos politika egyaránt tanácsolják. A nemzetnek eme jogérzete és érzelmei veszélyes iránynak indultak már egy szomorú emlékeztető időszakban, s csak Felséges urunknak bölcs és kegyes akaratára folytán egybegyűlt országgyűlésünk felszólalása és feliratai adtak ismét annak törvényes alakot, irányt és kifejezést, igyekezvén a nemzetet a törvényes utra vezetni, a meglazult dynasticus érzelmet feleleveníteni, a magyar korona és királyság eszméjét és szentségét, alkotmányunk és nemzeti fenmaradásunk egyik fő biztosítékát, ismét a nemzet szívébe oltani; ekként támadt, csirázott és rectificálódott azon, annyiszor említett közvélemény és nőtte ki magát egy hatalommal, melyet ignorálunk nem szabad, ha egy biztos alapon nyugvó tartós transactio akarunk létrehozni, mert ez nem erőszakolt, octroyált, nem a közönségnek odadobott, néhány hírlapi cikinek, vagy népszerű szónoklatoknak eredménye, hanem szüleménye a nemzet jogérzetén, a törvényességen, az alkotmányosság tisztá elvein, a legitimitás alapján, a nép választottjai s a törvény felbatalmazottjai által formulázott megállapodás és a nemzet jogos követeléseinek manifestációinak, melyet az ország minden lakosai megértettek, magukévá tettek, érzelmeik nyilvánításának és politikai hitvallásuknak elfogadtak, s melyben hazánk felüdülése, s anyagi és szellemi jobb jövőjük iránti reményüket és hitüket beleje fektették; talán nygion is tulságos, mert habár bonyodalmas ügyeinknek alkotmányos utoni elintézését és rendbehozatalát egyedül csak felelős minisztérium által vélem eszközölhetőknek, mégis bajainak azonnali és ügöni orvoslását, azon általános panaceát annyi rppant várokozások és követelések irányában a hazai közönségnek igérni és követendőlni nem menem, az azonban bizonyos elötem, minél tovább halasztatik annak életbe léptetése, miután annak elvi elfogadását a leiratból megérttem, annál kevésbé lesz képes megfélelni azon követeléseknek, melyeket a korona, az ország s a többi tatományok méltán és jogosan követelhetnek.

Mindezeknél fogva, méltóságos főrendek, azon jogalapot, melyet a sanctio pragmaticából folyó kiindulási pontul kitűztünk és kijelöltünk magunknak. elhagyni, megváltoztatni a szoros törvényesség rideg politikájától eltérni, ugy hiszem, már hatalmunkban sem áll, de opportunítási szempontból is, sem hasznosnak, sem ügyösnek, sem célszerűnek nem tartom, sőt veszélyesnek mind a hazára, mind a trónra nézve; nekünk a felsőház tagjainak, kik mint ilyenek, a trónhoz legközelebb állunk, s kiknek állásunk, hivatásunk és jövőnk legszorosabban összekötöttségben áll a trón szilárdságával, ketős kötelességünk ly válságos perczen annyi ingadozások közepete határozottan nyilatkozni még az esetben is, ha felszólalásunk balmagyarázatok által félreértésre adja alkalmat.

Őszintén megvallom, hogy miután Felséges urunk alkotmányunk helyreállítás iránti komoly szándékában egy percig sem kételkedem, s kéréseink teljesítésének halogatását nem az akarat hiányának, hanem az általam méltányolt és felfogott aggodalmaknak s azon nehézségeknek, melyek a monarchia másik felében felmerültek — tulajdonítom; nehezezem, sajnálásomra esik, hogy nem vagyunk azon helyzetben, hogy Felséges urunknak minden aggodalmait, de különösen azon pontokra nézve, melyek a kegyelmes királyi-leiratban figyelmünkbe ajánlottak, megnyugtathassuk.

A képviselőház velünk közölt felirati javaslatában kijelenti, miszerint a legnevezetesebb kérdésekre, melyek ezen pontokra vonatkoznak, már egy bizottságot küldött ki a végett, hogy ezen nehéz kérdés mikénti elintézése és kezelése iránt véleményt terjeszsen elő, és ezen küldöttség működését megkezdvén, jelenleg is folytatja. Minékvég mindaddig, míg véleményre nem terjesztetik elénkbe, e tekintetben bármikép intézkedni, sőt általában alkotmányunk mikép és mily feltételek mellett, s mily előzmények utáni helyreállítása iránt tractatusokba bocsátkozni se jogunkban, sem hatalmunkban nem áll; ha egyszer a törvényhozás mindkét factorai törvényes jogaihoz vissza lesznek helyezve, ha egyszer a törvényes téren, a mint feliratunk mondja, jogosan határozhatunk, akkor bizonyára legelőb, legszentebb kötelességünk leend, törvényeinket akként módosítani, hogy mind a korona jogai megszilárdításának, mind a monarchia fenállása kellőleg biztosíttassék; hogy azon intézkedéseket megtehessük, hogy a két oldalról felmerülő conflictusokat elkerülhessük és Felséges urunk azon állapotba helyeztessék, hogy alkotmányos uton is uralkodói magasatos hivatását, népei boldogítására nyugodt lélekkel teljesíthesse.

Hogy ezt minél előbb tehessük, azt hiszem, nem marad más hátra, mint alkotmányunknak s a jogfolytonosságnak tényleges helyreállítását ismételve kérnünk és szorgalmaznunk. Kifejti, kimondja a nemzetnek abbéli óhaját és nézetét a képviselőháznak a legmagasabb királyi leiratra velünk közölt felirati javaslatára, indokai ugyanazok, melyeket több rendbeli felirataiban az országgyűlés mindkét házában egyesült akarata, meggyőződése és nézete ő Felsége elébe terjeszteti — hazaifni kötelességének ismerte. Én ehhez, részemről, valamint hozzáadni vagy belőle elvenni egyáltalában nem tudnék, kivéve azon stylaris észrevételeket, melyek az elfogadás által szükségesekké válnának, én, az én részemről, ezen velünk közölt feliratot elfogadván, azon indítványomat a méltóságos főrendek elébe terjesztem, hogy hozzájárulásunkkal ezen feliratot támogatni, s annak ő Felsége elébe terjesztését pártolni kegyeskedjenek. Indítványom elfogadása esetében a hozandó végzés formulázását van szerencsém felolvasni és bemutatni.

A horvát országgyűlés felirati javaslatára.

(Folytatása és vége.)

Felség! Ezen hű országgyűlés már 1866-dik február 10-diki feliratában elfogadta az octoberi diploma főeszméjét, t. i. azon eszmét, hogy a birodalom egysége és hatalma oly intézmények által biztosíttassék, melyek valamennyi királyság- és országnak a pragmatika sanctioja alapított feloszthatlan s elválaszthatlan köteleke követelményei irányában megfelelők legyenek.

Ezen elismerésnek most sem mondhatunk ellent; valamint másrésről oly jogi helyzetről sem mondhatunk le, a mely a háromgy királyság történelmi jogtudatának megfelelő, és a mely azon ország egyéniségét biztosítandja, a mely más királyságok- s országoktól külön ősi intézmények, törvények és törvényes szokások, külön gondolkodási mód, nyelv, nemzetiség, végre külön terület által különbözik.

Valamint az 1866. február 10-diki feliratban általános kifejezett eszme közelebbi értelmezésével örömmel elismerjük, miszerint meggyőződésünk szerint abból ered a háromgy királyság azon kötelessége, hogy közös uralkodónk udvara fenntartásának költségeit a többi királysággal és országgal együtt viseljék, mert mi Felséged ugyanazon szentes személyét tiszteljük a többi országgal és királysággal, mint közös uralkodót, éppen ugy átlátjuk annak célszerűségét is, mikép az uralkodóház budgetje a többi királysággal és országgal állapíttassék meg.

A közös védelem is követeli meggyőződésünk szerint a külügyek célszerű kezelését és a közös hadsereget. A kül- és hadügyek tehat a birodalom összes királyságait s országait illetik, az utóbbiak annyiban, mennyiben a hadsereg administritiójára, vezénylétére és szakszervezetére vonatkoznak, minél fogva célszerű, hogy a sereg-kiegészítés, valamint a szolgálati idő meghatározása ugyanezen közös elveken alapuljon.

Már ebből következik szükségeské, miszerint a hadügyi és hadi költségek egyenlően illetik a háromgy királyságot, mint az összes birodalom többi királyságát és országát.

Ezért közösek a pénzügyek annyiban, mennyiben a főlebb nevezett ügyek költségei egyenlően érdeklék valamennyi királyságot s országot.

Ebből azonban nem következik, hogy az em-

litett költségek azon részének kifizetése és behajtása, a mely a három megye királyság részére lesz megállapítva, valamint azon összegnek a közös központi pénztárba leendő átszolgáltatása iránt a három megye királyság országgyűlésén kívül kelljen, vagy legyen szabad intézkedni.

Eppen úgy el kell ismernünk, miszerint az összbíródalom valamennyi királysága és országa érinti a külkereskedés viszonyait, s azért célszerűnek tartjuk, hogy az elvek, melyeken a vám- és egyedárusági ügy fekszik, közösen határozottan legyenek meg; de az iparüzletekre nézve azt hisszük, mi-kép a közvetlen illetékek, a mennyiben az ipartermelésbe vágnak, szintén azon közösen elhatározott elvekre volnának fektetendők.

Ebből természetesen foly a közös törvényhozási és kezelés célszerűsége, mindezen ügyekre nézve az érintett mérvben, valamint az ércpénz- és hitelügybeni törvényhozás közösségének szükségessége volt is.

Mi azonban semmi esetre sem szavazhatnánk ezen legfőbb államfeladatok végrehajtására felállítandó oly közös organumra, a mely valamennyi királyság és országban, s ezek törvényes képviselője által nem volna elhatározva, vagy a mely a három megye királyság beleegyezése nélkül egyoldalulag alakíthatnók.

Ez azon út, melyet Felséged a legmagasb kormány palczája alá tartozó népek vizsgálatására, lovasias elhatározással megnyitott. Ha a népek igazságosak lesznek, türelemmel és belátással fognak bírni, s így ezen az úton a nyugalom és a megérdemelt boldogság hajlékba juthatunk.

Felséged a három megye királyság közös tartományi gyűlésétől határozatot vár azon forma iránt, melyben a közös ügyek tárgyalandók legyenek.

Mi előterjesztettük 1866. febr. 10-diki legalázatosabb feliratunkban az indokokat, melyeknél fogva nem járulhatunk az 1861. febr. 26-diki császári patensben foglalt formához. A bírodalom jelen helyzetében sem járulhatunk azon formához, a mely a képviselő befolyását a legfőbb államfeladatok megoldásába a csupa látszatig súlyozza le.

Mi nem találhatunk meggyűződést oly organumban, a mely akként alakíthatnók, hogy a közös ügyek tárgyalásánál az egyik törvényhozást tulajdonképpen lehetségesé a másik felett, és jogi öntudatunkkal ellenkeznék a törvényhozói közösségbe való belépés a három megye királyság állami egyéniségének és valamennyi királyság és ország hasonló befolyásának biztosítása nélkül.

A bírodalom eseményeiből nemrég merített tapasztalás tanácsolja nekünk, hogy a korona méltósága miatt határozottan követeljük, miszerint a közös organum iránti törvény-előterjesztéssel elválatlanul összekapcsolassuk; s az ősi intézmények akadálytalan fejlődésének szükségessége volt, valamint a törvényhozási tényezők közötti alkotmányos egyensúly biztosítása tesz kívánatosá oly képviselőt, a mely egy kamarában tárgyaland, határozand, s egyedül lesz felhatalmazva a felelős kormány javaslatára a közös budgetről évről évre meghatározni, és az évenkénti szükségletet az évenkénti pénzügyvitel eredményével megvizsgálni.

Képtelenek lévén küldöink jogi öntudatát megsejtetni, azon nyíltsággal, melyet Felséged iránti hűségünk révén reánk, kinyilatkoztatjuk, miszerint a három megye királyság állampolgárai sohasem tartanak magukat jogosan kötelezetteknek oly szolgálmaut elismerni vagy megtagadni, melyet azok képviselője nem erősített meg, vagy nem határozott el.

Midőn Felséged ezen királyság politikai építlete további fejlődésének alapja gyanánt azon intézményeket legkegyelmesebben elismerte, melyeket mi öseinktől öröklöttünk, Felséged e hűséges tartománygyűlés legmelegebb öbajátást előzte meg. Azért reméljük, mikép Felséged meggyűződésével fogunk találkozni, ha kimondjuk, hogy ezen alkotmányos kezesség korszerű fejlődése követeli a közös organumokra vonatkozó törvény-előterjesztésben annak nyilvánítását, miszerint az egyes királyságok és országok összes vagy autonóm törvényhozó-testületei által az évenkénti budgetbe be nem iktatott adóilletékek be nem hajthatók.

Végre tiszteletteljesen kell kinyilatkoztatnunk, hogy a három megye királyság állampolgárainak jogi öntudata nagyon aggasztatik azon, az abszolutisták gyámság idejéből eredő rendelet által, melynél fogva a központi kormány a Felséged által az 1860. október 20-diki diplomában restaurált országos és megyei municipiumok hatáskörébe tetszése szerint beavatkozott.

Ily visszaélés egyáltalánvala nem volna a rendezett állapottal összeegyeztethető, mely iránt Felséged oly igen gondoskodik.

Azért kellene a legfőbb államfeladatokra nézve alakítandó közös organum szervezése iránti törvény-előterjesztésben határozottan kijelenteni:

hogy a királyságok és országok összképviselője nincs jogosítva valamennyi királyság és ország beleegyezése nélkül illetékességét az előre meghatározott határon túl vinni, és hogy az össz-organum végrehajtó hatalmának nincs joga az egyes királyságok vagy országokban saját, az autonóm kormánytól független organumokat használni, hanem kötelezve lesz a királyságok és országok között történendő megállapodás szerint, az illető királyságok vagy országok organumait alkalmazni.

Midőn az élénk terjesztett 1861. febr. 26-diki patens egészen ellenkező alapokon nyugszik, azt hisszük, nem sértjük meg a Felséged iránt tartozó tiszteletet, midőn kijelentjük, hogy mi az 1861. február 26-diki császári patens nem tartjuk célzerű előterjesztésnek, és hogy azt egész tisztelettel félreterjesztjük.

Felség! Az előadott elvek elegendő bizonyítékok arra nézve, hogy a három megye királyság és képviselője eltökélte határozottan s egész erejével siettetni az államjogi rendezést, és hogy a bírodalom álladékanak s hatalmának minden lényeges feltételeit elismeri. De valamint meg van gyűződve a három megye királyság hűséges tartománygyűlése, miszerint csupán a részéről való készség és a felelős meghatározása magában véve, bármennyire alkalmassak is a kiegyenlítés útját egyengetni, nem képezik azon fontos feladat befeczegetését, melyet Felséged a sept. manifestum és a kiegyezés szabad útjának megnyitása által valamennyi királyságra és országra bízott; hasonló módon ahhoz is szilárdul ragaszkodik, hogy azon szükségesség elismerésével, miszerint valamennyi királyságok és országokban felelős kormányok hozassanak be, valamint annak elismerése által, hogy a katonai határvidék a három megye királyság kiegészítő részét képezi, s hogy ahhoz államjogilag Dalmátia is tartozik, még nem hártottak el a fenállást veszélyeztető és valódi előmenetelt mindenestre gátló okok.

Felséged ennélfogva kegyeskedjék megengedni, hogy a milyen határozottan lépünk a kiegyezkedés útjára, épp oly határozottan nyilvánítsunk azon megmáshatban előkeltésünket, miszerint reánk nézve lehetetlen és nem is fogunk az össz-államhozi államjogi viszonyok szabályozására vonatkozó törvényjavaslatnak a feliratban kifejtett elvek alapján leendő tárgyaláshoz kezdeni, mielőtt a három megye királyságnak vissza nem adatik területi és állami integritása s felől ezen integritás és a felelős kormány a három megye királyság tekintetében valóssággá nem lesz.

Meg kellene tagadnunk meggyűződésünket, ha Felséged előtt kötelek öntetességgel ki nem jelentenők, hogy a három megye királyság a mostani nem felelős dicasterialis kormány részéről ily tanácsot nem vár.

Felség! Az állam ügyeinek szabályozása egyszerű az országok és társaságok, másrészt az ezek és a közös Uralkodó 12ti kiegyezéstől függ.

Kölcsonos bizalom nélkül kiegyezkedésnek helye sem lehet. Felséged iránnya, midőn a három megye királyság jogát lezolta és attól a területi és állami integritást megpja, míg az államjogi viszonyok nem szabályoztak: varázskörbe jutott, melyből nincs kimenetel. Abizalom gyűlöletet öbajja aratni ott, hol örökkévaló bizalmatlanságot vetett, s hol ezen érzület elfoghatatlan, de káros gondossággal folytatnassalja.

Ha Felséged lovasias képményezése e kört le nem vonja, a három megye királyság megfosztatik azon reménytől, hogy tartománygyűlésének loyális eljárása az össz-államra nézve gyümölcsöket teremjen, minőköt öbajjaita kelti saját előnye tekintetével tettleg öbajti.

Ez irányban engedje meg Felséged, hogy a területi és állami integritás helyállítását, a horvát katonai határvidék megsejtése által, és Dalmátiának alkotmányos részévé utján, valamint a quarneroi szigetek: Vegli Cherso és Lussino bekebelezése által leendő egiesítését, s végre a három megye királyság kormányát szervezését, a felelősség behozatala végett, legalázatosabban ismételve kérelmezzük.

S mialatt Felséged legkegyesebb utasításának megfelelőleg a többi törvényhozi feladatok megoldásához látunk, melyeknek tézését a három megye királyság jóléte s a nyílás, valamint egyéni jogállapot hathatósan kövi, Felséged trónja számolyához alattvalói hűségükkel egyetemben azon szilárd biztosítást teszszük, miszerint hűségünk soha sem marad hátra az őszinteség mellett, melylyel legkegyelmesebben alkodónkhoz közeledünk, a mindenható Istent ké aldja meg Horvát, Tórország és Dalmátia három királyság királyát.

Különféle

* Régi jó szokások közé tart, hogy mikor véget ér jól roszul egy év, minci elbucszuk tőle, ugy, a hogy reá nézve a hnglt év lefolyt. Az egyik kedvesen emlékezik va reá, mert sok örömet foglalt magában; a másit legkönyezi s vigasztalja magát az ujjal, melyhöz erővel, új reményekkel fog. Ezt teszszük mi a boldogult esztendő tanúságainak egyebet hagyott hátra részünkre, ezekben az igaz előzsdag volt, sokat tanulhattunk belőle, s adja a jten, hogy egykor gyűlöletet szedhessük! Remjünk ismét a jövőnek fognak maradni, régiek az már, de azért nem vetünk el egyetlenben egyet belőlük, mert alhatatosan hisszük, hogy el főni nem sokára az az idő, mely kárpótlást kelgy adjon hazánk s nemzetiségünknek a multak hívdeseiért is. A legközelebbi szives viszontlát tébát!

* A bécsi lapok írják, hogy a napján császári patens fog megjelenni, melynél által gyűlést hiv össze, s ennek hivatása lesz alkotmánykérdés megoldásában részt venni.

Uj lap Szebenben. Eppen most vesztük programját egy újveken kezdve megindítandó új, szebeni lapnak, mely Dr. Lindner Gusztáv és Schreiber Ferencz urak szerkesztése mellett hetente kétszer fog megjelenni, s előfizetési ára félve 4 frt. A programban politikai álláspont nincs megjelölve; de reméljük, hogy az nem lesz egy a „Herm. Ztg.” és „Kronst. Ztg.” tulszárnyalt merev álláspontjával. Még egy ily lap semmi nyereség sem enne a szász érdekeket illetőleg, melyekre nézve mindenekelőtt inkább egy független és szabadelvlü organra lenne szükség. Ha ez lesz az új lap, bizonyára hiányt pótoland s jövője van és mi szerencsét kívánunk a hazafias törekvésekhez!

* A Gyulai Ferencz síremlékére rendezett előadás összes jövedelmé 78 frt 7 kr volt, s így a megajánlott fele rész 39 frt 3 1/2 krt tesz. Ez összeg természetesen oly csekélység, hogy a célt vele csak megközelíteni, de elérni nem lehet még. Vajha vidéki műkedvelőink felkarolnák ez emlék ügyét, hogy minél előbb meg legyen jelölve a sír, mely alatt a magyar színészet egyik hűzkesége aluszsa örök álmát!

* A sok czifra előfizetési felhívások között kaptnak egy szerényet is, mely nem dicsekszik, nem mond nagyokat, még csak nincsen is vörös festékek nyomva, s mi mégis a legmelegebben ajánljuk összes olvasó közönségünk figyelmébe. Ez Lázár Kálmánnak a „Világ Tükré” czimű ismeretterjesztő, hasznos és tanúságos képes folyóirata. E népszerű vállalat felhívása a többiek között így szól:

az ismeretek világából azt akarja visszatérközni, a mit magyar embernek tudni szükséges és hasznos;

jó tanácsot, gyakorlati utmutatást adunk mindenre nézve, a mit követni, vagy kerülni kell;

igyekeznünk leírások által a magyar ember ismeretét gyarapítani, jólétét előmozdítani, munkáját könnyíteni, jövedelmének szaporításában közremunkálni;

kellemes időtöltést nyújtunk a téli estékre, a nyári vasárnapokra s általában a munkálkodás szünőráira.

Adunk nemzetgazdasági, természettudományi, statisztikai czikkeket, úti rajzokat és életirásokat.

Megismertetjük olvasóinkkal a hazai törvényhozási, közigazgatási és törvénykezés mult, jelen és jövő dolgait, különös figyelemmel a mostani országgyűlésre, melynek főbb mozzanatait állandó rovatban hozzuk, — a legújabb hazai és külföldi eseményeket, — az egyleteket, vállalatokat s azok működését, — a vidékeket, városokat, — a természetet, — a hasznos és érdekes találmányokat, a koronkint megjelenő könyveket és irodalmi mozzanatokat.

Különös gondunk lesz a gazdálkodás, ipar és kereskedés dolgaira, mert meg vagyunk gyűződve, hogy az anyagi jólét hatalmas eszköze a boldogságnak; folytonos éber figyelemmel kísérjük a tudományok és művészetek haladását, mert tudjuk, hogy szellemi műveltség nélkül hiányzik az anyagi jólét és erősen hisszük, hogy e kettő nélkül almodni sem lehet szabadságról, szabadság nélkül pedig a nemzetek élete csak örömtelen tengés.

Folyóiratunk szépirodalmi részében válogatott leírásokat, elbeszéléseket és verseket adunk, a füzetek szines borítékán pedig György deák verses krónikái rendszeres rovatot fognak képezni.

Oda fogunk törekedni, hogy czikkeink, tárgynknál fogva hasznosak, előadásuknál fogva pedig érdekesek legyenek, és hogy a tárgyak sokféleségénél fogva, folyóiratunkban mindenki feltalálja a magát.

Munkatársaink névsorával, — ámbár számos kitűnő írónk közremunkálási ígéretét bírnak, — nem dicsekszünk; csak annyit mondunk, hogy már az első füzetben több első rendű írónk dolgozatát vesztük előfizetőink.

Adunk egész éven át legalább is 200 képet, s e tekintetben, a mellett, hogy a szépét válogatjuk, azon leszünk, hogy képeink a szöveg kiegészítésül szolgáljanak, azt érdekesebbé tegyék, s megértését könnyítsék.

Vállalatunkat azon biztos reményre alapítottuk, hogy a közönség, meggyűződésével életrevalósága és közhasznoságáról, tömeges pártolás által lehetővé teszi annak kivételét. Annál fogva árát lehetőleg olcsóra szabtuk és bizodalommal kérjük a t. közönséget minél gyorsabb és tömegesb előfizetésre. — Előfizetési ára egy évre 5 frt, félve 2 frt, negyedévre 1 frt.

* A téli időkre városunknak egy sikerült mulatságával ismét több van. Ez a sétatéri tavon megindított korecsolyázás, mely napoként nagyobb elterjedést nyer. Innep- és vasárnapokon a gyermek-sereg egész legiója a jelen van, s olyan munkába van mindenik, mint egy kis locomotiv. Midőn más testgyakorló iskolánk nincsen, szükségét pótol ez is. Késésgbe vonhatatlan lévén, hogy az erőt leginkább fejleszti. Egy régi példabeszéd ezt mondja: ne menj a jégre, s nem esel el; ezt a példabeszédet azonban szerencsére meg is lehet fordítani, ilyen formán, hogy: menj a jégre, hogy tanuj rajta megállani.

* E f. hó 23 kán hunyt el Buttyán László, kormányzóki tanácsos, életének 41-ik évében. Temetése hivatalos díszszel folyt le a cs. kir. zenekar gyászindulóival. A boldogult fiatal övezgyet s két kiskoru fiút hagyott hátra. Béke poraival!

— A kolozsvári Házi zenekör f. é. dec. 30-kán, azaz vasárnap d. u. 4 órakor saját termében (bol-királybent), gr. Bethlen Domokos-féle ház 1-ső emeletében) tartandó előadásának műsorozata: Zeneigazgató: Berecz Ede. 1) Nyitány „A Portici néma”, czimű dalműhez Anber-től (Sextett) előadják: Boér G., Stratzinger J., Trandafir M., Zsigmond Ákos, Böhm János, Horváth Gynla, id. Bodor Pál, Harach J., Geltch J., Bukofszky B. és Dietrich Amadé urak. 2) La Somnambula, Ketterer-től zongorán előadja: Persián Eliz k. a. 3) Concert, két begedtűre, vonó négyes kísérettel, előadják: Mátéfi Károly és Zsigmond Ákos urak. 4) Nagy ária, a „Traviatta” czimű dalműből Verdítől zongora kísérettel: éneklő Grúz Albertné urasszony. 5) Quartett, Bethoven Lajostól. (A durban) előadják: Mátéfi Károly, dr. Hinz Gy., Böhm János és id. Bodor Pál urak. 6) Nagy ábránd, a „Norma” czimű dalmű felett, kettős, furula és zongorára Gaetano Mes-sini-től, előadják: báró Bánffy Ernő és Berecz Ede urak. 7) Cavatina, a „Czigányok” czimű dalműből Balfé től (Sextett) előadják: Stratzinger J., Boér Gergely, Trandafir Miklós, Zsigmond Á., Böhm J., Horváth Gy., id. Bodor Pál, Harach J., Geltch J., báró Bánffy Ernő és Dietrich A. urak. 8) „Olasz-hon közönsége Magyarhonhoz” Suppétől, előadják: Stratzinger József, Trandafir Miklós és Berecz Ede urak. A h. zenekör ezen második előadására tisztelettel meghívjuk a Körnek minden e ideig bejegyzett részvényes tagja, egy szintén minden kedvvelője a zene nemes művészetének — a ki a Zenekör részvényes tagjai sorába, mint működő vagy hallgató tag, lépni akar. Bejegyzéseket elfogad előadás előtt vagy után alólirt, ki is ily nemű szándék-nyilvánítást bármikor szivesen elfogad saját lakásán. Kolozsvárt, dec. 27-én, 1866. Kiadta dr. Hintz Z. jegyző.

Politikai hírek

Austria. Bécs, dec. 22. A mai „N. Freie Presse” egy értesít, hogy új év napján császári patens fog megjelenni, egy constituáló gyűlékezettel egybehívása tárgyában, mely részt fogna venni az alkotmánykérdés megoldásában.

Angolország. London. Dublin, a forradalom kitérésére kiűzött dec. 13-ka igen csendes volt, a nélkül, hogy bármily forradalmi mozgalom vétethetett volna észre. A katonaság nagy díszelgésre volt kiállítva, Irland fővárosának utcái egészen szokott kilátásnak voltak. Eppen semmi jele nem látszott a katonai védelmi rendszabálynak, mint azt 1848-ban minden utca szűgletin észre lehetett venni — sehol nem bagyta oda napi munkáját, és az alsóbb osztályok magunkiviseletében sem mutatkoztak legkisebb hajlam vagy szándok a tözsérek legyilkolására s kincseik felosztására, sőt a csend nagyobb volt, mint szokás szerint, és minthogy egyszerűsége a befogásoknál is szűnőtt állt be, így a nyilvános vizsgálat is szűnő kezd. A közép-ponti főnök megérkezése iránti hír ismét megváltoztatta Jerseyben a policiát és hatóságokat, egy szintén a publikumot is mozgásba hozta. Mondják, hogy a feniek főnöke St. Maló gűzősön megérkezett, már el is fogatott s behírtőnzettett volna. Ezen hírek, mint látszik, egy nagy stumma amerikai aranyak beváltása és forgalma adott alkalmat.

Franciaország. A „Constitutionnel” a kormány hadsereg-szervezési tervét ajánlandó kiemeli, hogy ez jelentékenyen elősegíti Franciaországban a katonai szellem megújulását — s hogy ezt nem is kellene elfojtani, mert ha az ország csupán anyagi érdekei s gazdálkodása után lát, a nemzeti nagyság elvesz. A felhivatalos lap nem akarja, hogy Franciaország, multját megtagadva valamely hosszú békében elpuhuljon — és emlékeztet ama szép sorokra: „Fléau des longues paix, plus cruel que la guerre. La Mollesse vainquit Rome et vengea la terre.” (A hareznál kegyetlenebb csapás, az elpuhultság győzte le Rómát és boszulta meg a földet.)

Erre a „Journ. d. Deb.” az mondja: „Csodálkozunk kell, hogy a világtárlat előestéjén, mely Európa békélnépe akar lenni, oly dolgokat hallunk, melyek hat hó előtt, midőn a három katonai nagyhatalom harcolt, helyén lettek volna. De a nevezett lap akkor minduntalan ismételte, hogy Franciaország oly kérdésekben, melyeket csak fegyver oldhat meg: semleges; és semlegességéből semmi körülmény sem hozhatja ki. Most pedig midőn ezen kérdések meg vannak oldva, midőn Austria belső újonlakulásával, Olaszország szintén organizálásával, Poroszország pedig az új területek fölemésztésével van elfoglalva — felizgatják az országot, állítják, hogy hadserege újonszervezése sürgős szükségesség. — De hát ki akarja Franciaországot megtámadni? Merre fordítsunk szemeinket, hogy meglássunk azon veszélyt, mely minden fegyverfogható francziát fegyverre szólít?”

Németország. Az északi német szövetség szervezetéről írja a „Corresp. Hav.”: „Észak-Németország területe magában foglalja mindazon államokat, melyek a Maina északi oldalán tal vannak mint szintén felső Hessen-t, mely Hessen-Darmstadt része. A német szövetséges államok törvényhozási kiterjesztetik a gyakorlatba lép a Poroszország és északi államok közt 1866. évt. sept. 18-án kötött szerződésben kijelölt területre a szövetség tanácsa által, egyetértésben a nemzeti képviselői gyűléssel, melynek időszakonként egybe kell hivat-

nia. — A határozatok érvényességéhez a nép képviselői és a szövetség tanácsa többségének egyező véleménye szükséges és szükséges. A szövetség tanácsa a különböző államok meghatalmazottaitól áll, Berlinben székel a porosz meghatalmazott elnöke alatt. Minden állam annyi meghatalmazottat küld, a hány szavazattal bír. A kuriák szerinti szavazás rendszere teljesen mellőztetik — a viril szavazatrendszer előnyére. A szövetség 22 államból áll; 43 szavazattal bír, mely az államok jelentékenysége szerint osztatik szét. Poroszországnak lesz 17, Szászországnak 4, a két Mecklenburgnak 2, Oldenburg és Braunschweignek 2 szavazata; a többi 16 államnak egy-egy. E szerint Poroszország 5 szavazattal gyarapítva többséget gyakorolhat. Minden állam annyi meghatalmazottat küld a hány szavazata van. Oly javaslatoknál, melyek az alkotmány módosítására vonatkoznak $\frac{2}{3}$ többség szükséges. E szerint Poroszország beegyezése nélkül semminemű módosítás sem történhetik. A szövetség tanácsa időszakonta üsszül. A nemzeti képviselők, egyenes választás útján az 1849. apr. 12. törvény szerint küldetnek a parlamentbe. A szövetséges államok egységes kereskedelmi és vámterületet képeznek. A hanza városok: Hamburg, Bréma, Lübeck, megmaradnak jelen szövetségtől függetlenül állásukban, szabad kikötőket képezve, mindaddig, amíg önmaguk nem kívánnak be a szövetségbe. Legjelentékenyebb pont a hadsereg szervezete, miszerint: a hadsereg

feje a porosz király; a szövetséges seregek kivétel nélkül a porosz királyi zászló alá esküsznek; tisztiket a porosz király nevezi ki s ő vezényli hadsereg különböző mozgalmait — de mindenik állam saját népeisége szerint járul a hadsereg kiegészítéséhez, mint színtén ennek költségei viseléséhez.

München, dec. 19. Egy nyolczvan emberből álló munkások küldöttsége jelent meg a polgármesternél és munkát kért. Zavaroktól félnek. Gyalogaságot helyeztek el a parancsnoksági épületbe; a helyőrség készen áll, a főváros megerősített.

É. Amerika. Az egyesült államok elnöke Johnson elleni vádirat, melyet állítólag Philipp Wendel fogalmazott, bír szerint már elkészült s a következő 14 pontot foglalja magában: „1. Hivatalos méltóságról való megfeledkezés, az által, hogy a congressust guny és gyűlölet tárgyává igyekezik tenni; 2. kötelességeinek elhanyagolása, mialatt izgató beszédek tart; 3. törvényellenes alkalmazása egy megkegyelmezési cselekménynek, mely által kibizonyult gyilkosokat, hamisítókát és árulókat szabadított meg; 4. lázadók elkobzott vagyonainak az Egyesült államok kárával történt visszaadása; 5. ideiglenes kormányzók alkalmazása; 6. megkegyelmezett s meg nem kegyelmezett lázadókra hivatalba tétele; 7. Annak kinyilatkoztatása, hogy a háboru befejeztetett, mi a lázadók oltalmára történt; 8. illetékességének áthágása az által, hogy az unio újra helyreállításának feltételeit

megszabta; 9. Louisiana államnak belügyeibe való avatkozás; 10. bizonyos roszszermű személyekkel összeesküvés, az Egyesült államok törvényhez híven ragaszkodó polgárainak meggyilkolására; 11. a hivatalosítási joggal való visszaélés, a választásokba való befolyás czéljából; 12. a senatust illető azon jognak bitorlása, mely szerint emezt illeti az egyesült-állami tisztet kineveztetésüknek megerősítése; 13. a congressus által meghatározott törvények életbeléptetésének szándékának elmulasztása; 14. megkegyelmezési rendeletek eladása gonosztevők részére, s nyilvános részesekedés.” Washingtoni tudósítások szerint magának az elnöknek nyújtották át, az ő vád alá vétetését kérelmező kérvény másolata több ezer aláírással.

Ujabb. Florenz, dec. 24. Ugy hallani, hogy a „Principe Tomaso” gőzös miatt emelt elégtéti követelések támogatására két hadi hajó fog elindítani Ribotti parancsnoksága alatt. Az „Opinione” arról értesítetik Rómából, hogy Tonello már néhány ízben értekezett Antonelli bíbornokkal. A római udvar nem igen hajlandó az elutasításra; Franciaország támogatási sikeretlenek; a pápa határozottan kijelentette, hogy nem távozik Rómából.

— Páris, dec. 24. A császár Djemil basa török követet a legszívélyesebb szavakkal fogadta, utána Bigelow és Dix urakat fogadta el. A távozó amerikai követ s utóda előtt a császár abbeli óhaj-

tásait fejezte ki, vajha a Franciaország s az Egyesült államok közt jelenleg létező jó egyetértés örökké fennállana; kiemelte, hogy a történelmi viszályok emlékeztetnek azokra, hogy a félreértés nem zavarhatja meg a baráti viszonyt.

— Bécs, dec. 24. A „Wiener Abp.” írja: Azon hírek, mintha a mexikói császár a Mexikóban levő francia tekintélyes férfiak által szabad rendelkezésében bármikép is gátoltatott volna, teljesen alaptalanok. — A legújabb párisi hírek szerint azt lehet gyanítani, hogy a francia császárné felhagyott Rómába utazása szándékával.

Gabonaár Kolozsvárt dec. 27-én 1866.
(Alsó a. mérő, középár.)
Tisztbúza 4 fnt 52 kr. Elegybúza 3 fnt 32 kr. Rozs 3 fnt 18 kr. Árpa 2 fnt 40 kr. Zab 1 fnt 80 kr. Török búza 3 fnt 18 kr. Pityóka — fnt 90 kr. Marhabús fontja belváros 12, külvárosban 10 kr.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.
December 28-án: 5%, Nemzeti kölcsön 100 fnt. 67.20. 5%, Metalliques 100 fnt 61.40. — Bank-résvény 714.—. Hitelintézeti részvény 200 forint 151.20. London 10 fnt st. 100 fnt 23 1/4 kr 129.25. — Ezüst 128.50. Cs. kir. arany 6.15. — 1860. kölcsön 81.90.

Decemb. 24-én: Földtehermentési kötvény magyarországi 68.25. Erdélyi 64.25.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

HIVATALOS. (429) ERDELYI MŰVELŐSÉGI TÁRSULAT KÖNYVTÁRA (1—3)

Idézés.
A gróf és báró Bánffy nemzetségnél Domby Károlyné Lakatos Klandia, s érdektársai ellen ezen Krasznamegye Csizér községében a kereszmárai jog arányosítása iránt beadott keresetében alólit alispáni bíróság által jövő 1867 február 6-ik napjának d. e. 10 órájára kitűzött tárgyalásra Sz.-Somlyón ezen hivatali irodájában, mindazon távollévő birtokosok, kik az érdeklét régale joghoz igényt tartanak, azon megjelöléssel idéztetnek meg, hogy irt napon és helyen vagy személyesen, vagy törvényes képviselőik által megjelenni el ne mulasszák; mert ellenesetben az ítélet kimondása után bejelentendő igényeik tekintetbe vétetni nem fognak. Kelt Krasznamegye II-od alispáni hivatalától, Sz.-Somlyón dec. 19-én, 1866.

Idézés.
A gróf és báró Bánffy nemzetségnél, báró Györfly Lajos és érdektársai ellen ezen Krasznamegye Boján községében a kereszmárai jog arányosítása iránt beadott keresetében alólit alispáni bíróság által jövő 1867-dik év február 5-dik napjának d. e. 10 órájára Sz.-Somlyón ezen hivatali irodájában kitűzött tárgyalásán megjelenésre mind azon távollévő birtokosok, kik az érdeklét régale joghoz igényt tartanak, azon megjelöléssel idéztetnek meg, hogy irt napon és helyen, vagy személyesen, vagy törvényes képviselőik által megjelenni el ne mulasszák; mert ellenesetben az ítélet kimondása után bejelentendő igényeik tekintetbe vétetni nem fognak. Kelt Krasznamegye 2-od alispáni bíróságától, Sz.-Somlyón dec. 19-én, 1866.

Idézés.
A gróf és báró Bánffy nemzetségnél Blága Flórián és érdektársai ellen Krasznamegye Halmad községében a kereszmárai jog arányosítása iránt beadott keresetében alólit alispáni bíróság által jövő 1867-ik év február 4-ik napjának d. e. 10 órájára Sz.-Somlyón irt hivatali irodájában kitűzött tárgyalásán megjelenésre mind azon távollévő birtokosok, kik az érdeklét régale joghoz igényt tartanak, azon hozzáadással idéztetnek meg, hogy irt napon és helyen, vagy személyesen, vagy törvényes képviselőik által megjelenni el ne mulasszák; mivel ellenesetben az ítélet kimondása után bejelentendő igényeik tekintetbe vétetni nem fognak. Kelt Krasznamegye II-od alispáni bíróságától, Sz.-Somlyón december 19-én, 1866.

NEM HIVATALOS.

(423) A FŐBB CIKKEK jegyzéke.

Disz-árak
bőrből, bronce-, fa, porcellán-, kristályból sat.
kémunka- és utazó eszközök,
Necessairek,
kézitáskák, pénz-, levél-, szivartárcák stb.
ALBUMOK
itt még nem látott válnasztékban, bámulatos olcsó.
ÉKSZEREK,
a valódihoz hasonlóak.
Színházi látcsók és legyezők.
FÉNYVÉZESÍBUTOROK,
virágasztalok, virágtartók, íróasztalok, statuettek, kályhaszékcsók, fa- és szénkosarak.
Chinai thea.
Samoarok,
Vadász, lovagló és utazó-eszközök,
pálcák és esernyők,
gummi-, kelme- és bőrczipők.
Pipázó szerkek,
a legkülönbözőbb válnasztékban.

(4—*) A FŐBB CIKKEK jegyzéke.

GYERMEKJÁTÉKOK,
számítlan
új neműek
Társasjátékok.
Föld- és éggömbök,
rajz-eszközök.
KALITKÁK.
Haj-, ruha-, fog- és köröm-kéfék.
Fésűk,
tajok, elefántesont-kautschuk- és bival-szaruból.
Borotvák, tollkések és ollók.
Illatszerek,
angol, francia készítmények, s minden más ismert és kedvelt neműek, valamint a legfinomabb toiletté-szavacsok.
Házi eszközök
és tárgyak
u. m.
moderateur és petroleum lámpák,
asztali- és dessert-eszközök,
kanalak, tálcák,
csukor-szelenczék,
girandolok,
csillárok,
gyertyatartók,
téglaázorek,
mozsarak,
kávéőrök,
s számítlan más tárgyak.

CSAPÓ SÁNDOR
(belmonostor-utca)

Kolozsvárt,
bátorkodik a n. é. t. cz. közönségnek 7 év óta fennálló kereskedése iránt tanusított kegyes pártfogásáért szíves köszönetét nyilvánítani; egyuttal szabadságot vesz magának áru-cikkeinek, főleg a közel levő

Újévi
idényre történt tetemes szaporítására figyelmeztetni, mely által a legkülönbözőbb kívánalmaknak is képes megfelelni; — miután szállítmányait a

KÜLFÖLDROL,
még a pénzfolyam kedvező idejében fedezte, oly helyzetben van, mikép izletes új tárgyakkal

egy forint
kezdve, feljebb egész 50 frtig nagy válnasztékban szolgálhat.

A csekélyre tett valódi árak a cikkekre jegyezvék, mialt a vásárlók minden megrovás ellen biztosítva vannak.

Közgyűlési hirdetés!
Az erdélyi kölsönös jég- és tüzkármentő társulat 1867 január 20-án délután 4 órakor a intézet b. farkasutczai 82 sz. helyiségében közgyűlést fog tartani; melyre minden eddigi tagja, biztosítottja s ügyvivője, a saját érdekében is megjelenni kötelességgel van meghívva.
Gyűlési tárgy lend: az intézet ez időszaki helyzetét tekintve, egy legfelsőbb helyre felterjesztett s onnét véleményre bízott lelküldött terv szerint, egy talán újabb megalkulhat társulat érdekében vélemény nyilvánítása.
Kolozsvárt december 23-án, 1866.

Az igazgatóság.

(385)	29/12	(6—*)
Optikai és Mechanikai eszközök kicserélése, vagy azoknak kiigazítása elvállaltatik.	A legjobb és legkittünőbb dívat cikkek és ékszerek.	
Egyenlitők és Mérő eszközök Vizmértekek Delejtük és Gyútűkrök.	BOSCOWITZ A. látserésznek kolozsvárt A legnagyobb választékt raktára aczél és ezüst foglatu szemüvegek, színázi és vadász látcsövek, Microscopokból stb. st Gyöngült és gyuladása szenvedő szemek számára minememű szemüvegeket LEHET FENNI.	Gyógyszereszek és TANODÁK számára MINDENFÉLE Phisikai eszközök, Higrometerek és Nagyító üvegek (LUPPÁK.)
Manometer, termometerek s MINDENFÉLE folyadék próbálók.	Schweici uti rajzeszközök és úti zsebbehordozható körzők.	

JÓZSEF B. TEUTSCH
első és legnagyobb rövidrukból raktára Segesvárt.
Tekintve azon ép oly szép mint általános szokást, a kedves rokonokat és főképpen az édes gyerekeket **Új év etélyén** elműletes **ajándékokkal** meglepni, bátor vagyunk a t. cz. közönséget gazdag **újévi ajándékok**, ugyint:
rövid-, dísz-, ék-, porcellán és játékokról raktáramra
azon megjelöléssel figyelmeztetni, hogy közvetlen és személyesen első kézből bevásárlásainál fogva azon szerencsés blyzetben vagyunk **mesés olcsó áránál rendkívül** tehetni. — A főtárgyakat tealmazó raktáronról **jegyzékekkel** készséggel és bérmentesen szolgálhatok.
JÓZSEF B. TEUTSCH.

STEIN JÁNOS könyvkereskedésében Kolozsvárt kapható:

Újévi ajándokul
a magyar, német és francia irodalom újabb termékeiből
ifjúsági iratok, képes és díszkiadású művek, ugy
imakönyvek
katolikusok és protestánsok számára, egyszerű és a legcsinosabb bársony kötésben.
Ugyanott kaphatók 60 krtól 10 frtig
fénykép albumok,
hozzá való **KÉPEK** darabja 15 kr., 12 darab 1 fnt 50 kr., 24 darab 2 fnt 50 kr., és 50 darab 5 frtjával.
Legújabb és kedveltebb **ZENEDARABOK** hetenként érkeznek:
Bár a kertem nagyobb volna!
Néhány szó a tagosításról.
Az erdélyi országos Gazdasági-Egyesület kívánságára, kisbirtokosok számára, irta br. Bánffy János. Kíadta az erdélyi országos Gazdasági-Egyesület.
Második bővített kiadás. Ára 16 kr.

A kis Andor és Zoltán könyve. Elemi magyar Olvasókönyv. Mindkét nemű népiszkolák I-ső és II-dik osztályainak számára irta Pánczél Ferencz. Tizenkét csinos fametszettel. Ára kemény kötésben 50 kr.

Képek a természetből. A felserdült növendékeknek Vagner Ármint után felmutatja Kovács Antal. 10 könyvmatu képpel. Ára 1 fnt. Képek a hazai történelemből. Ifjúság számára. Szerkeszté **Tanczos János.** Ára 50 kr. Díszkiadás, hat színezett képpel. 1 fnt 60 kr.

Izidora dalaiból. A kolozsvári jótekonny nő-egylet javára. 60 kr. Díszkiadás. 1 fnt 60 kr.

Kassay Adolf. Virágfüzér és társas mulatságok, kérdések és számszerinti feleletekben. III-dik bővített kiadás. Szép színezett borítékban. Ára 40 kr.

(432) (1—3)
A Hungaria biztosító-bank főügynökségéről lemondva, kötelességemnek tartom, azon érdemes t. cz. biztosítottaknak, kik bizodalommal működésem alatt megtiszteltek, köszönetem nyilvánítani.
Kelt M.-Vásárhelyt, dec. hó 23-án, 1866.
KÁDEBŐ ISTVÁN,

(415) (3—4)
Örök áron eladandó birtokrészek.
1) Nemes Tordamegye alkerületében **Mező-Nagy-Csánban**, benn a helységben egy curialis telek kisebbszert lakházzal, több más házas és pusztá allodialis telekkel; és a **Nagy-Csés** nevű határrészben egy 220 hold első osztályu kevés szántó és nagy mennyiségű kaszállokból álló, bő vízzel ellátott tag.
2) Nemes Küküllőmegyében **Mike-szászán** egy belső laktelek, rajta lévő épületekkel, és 27 hold 375 □ öl ehez tartozó szántó és kaszáló helyekkel és két kapásra való szőlői és erdeivel.
3) Alsófehérmegyében **Maros-Kopándon**, egy belső szellértelek, és 24 hold 752 □ öl szántó és kaszáló hely, ehez tartozó szőlők és erdők.
Ezen birtokrészek a néhai Gálfi Józsefné, Réthi Juliánna hagyatékát képezvén — a jog-utodai között létre jött osztályos per közti béke egyezmény értelmében örök áron eladandók.
Annak megjelölése mellett, hogy a **mező-nagy-csáni** tagosított határon kiterjedésére és földje minőségére nézve a legjobb mezősegi birtokok közé sorozható szép tag holdja még is 50 fnt o. é. körül megvehető: ugy ennek, mint a 2, és 3, pontok alatti birtokrészeknek eladási föltételeiről értekezhetni, és a vásárt minde-nik birtokrészre nézve végelesen és jog-érvényesen megállapíthatni Tordán ügyvéd Szabó Lajossal, mint nevezett örök-hagyó jogutódai egyetemes meghatalmazottjokkal.

(387) (10—12)
HEY VILMOS
zongora-készítő,
Bécsből, ajánlja egészen új saját készítményű zongoráit, a legújantósabb árakért; elvállal mindenféle **igazításokat** és **hangolást**, helyben és vidéken is. Lakása: farkasutca 82-dik szám, földszinten a jobb oldalon.